

**НИЗОМНОМАИ
ҚАБУЛ, ГУЗАРИШ ВА ХОРИЧ НАМУДАНИ
ХОНАНДАГОНИ МУАССИСАИҲОИ ТАҲСИЛОТИ
УМУМИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

ГМуқаррароти умумӣ

1.1. Низомномаи қабул, гузариш ва хориҷ намудани хонандагони муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд Низомнома) дар асоси Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонуни Ҷум- ҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф», Стандарти давлатии таҳсилоти миёнаи умумӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, Низомномаи намунавии муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия гардидааст.

1.2. Низомномаи мазкур тартиби қабул, гузариш ва хориҷ намудани хонандагонро дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ ба танзим медарорад.

1.3. Муассисаи таҳсилоти умумӣ ҳуқуқи шахрвандонро новобаста аз миллат, наҷод, эътиқоди динӣ, мавқеи сиёсӣ, вазъи иҷтимоӣ ва молу мулк дар се зинаи таҳсилот амалӣ карда, масъулияти иҷрои таълиму* тарбияро ба манфиати шахс, ҷомеа, давлат ба зимма мегирад ва барои рушди ҳамаҷонибаи шахсият ва гирифтани таҳсилоти иловагӣ мусоидат менамояд.

1.4. Асоси қабули хонанда ба муассисаи таҳсилоти умумӣ аризаи падару модар (шахсони онҳоро ивазкунанда) ва ё хонанда, ки дар дафтари қайди аризаҳо сабт карда мешавад, ба шумор меравад.

1.5. Ҳуқуқ ва вазифаҳои хонанда, падару модар (шахсони онҳоро ивазкунанда) ҳамчун иштирокчиёни раванди таълим тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Оинномаи муассисаи таҳсилоти умумӣ амалӣ мегардад.

1.6. Ҳангоми қабул ба муассисаи таҳсилоти умумӣ маъмурияти муассисаи таҳсилоти умумӣ вазифадор аст, ки падару модарро (шахсони онҳоро ивазкунанда) бо Оиннома ва дигар ҳуҷҷатҳое, ки раванди таълимро дар муассисаи таҳсилоти умумӣ ба танзим медароранд, шинос намояд.

1.7. Қабули хонандагон ба муассисаи таҳсилоти умумӣ вобаста ба маҳалли зист ҳатмӣ буда, муассисаи таълимӣ танҳо дар сурати будани ҷойи ҳолӣ аз маҳалли дигар хонандагонро қабул карда метавонад.

1.8. Ҳангоми дар давраи таҳсил қабул намудани хонандагони синфҳои 1, 2 ва ё синфҳои дигар ба муассисаи таҳсилоти умумӣ пас аз се рӯзи таҳсил маълумотнома дода мешавад, ки бо имзои директор ва муҳри муассиса ба расмӣ дароварда шуда, дар дафтари қайди маълумотномаҳо дарҷ карда мешавад.

1.9. Ҳангоми аз як муассисаи таҳсилоти умумӣ ба муассисаи таҳсилоти умумии дигар гузаштани хонанда парвандаи шахсӣ танҳо ба падару модар (шахсони онҳоро ивазкунанда), дода мешавад ва то ба муассисаи таҳсилоти умумии дигар расидан дар назорати маъмурияти ҳар ду муассисаи таҳсилоти умумӣ қарор мегирад.

1.10. Дар давоми як ҳафтаи таҳсил аз падару модар (шахсони онҳоро ивазкунанда) парвандаи шахсии хонанда қабул карда шуда, санаи ба муассисаи таҳсилоти умумӣ омадани қайд карда мешавад.

1.11. Баъди дастрас намудани парвандаи шахсии хонанда пас аз се рӯз фармоиши директор оид ба қабули хонанда ба тасвиб расида, ному насаби ӯ дар журнали синфӣ ва китоби алифбо қайд карда мешавад.

1.12. Ба дасти хонанда додани парвандаи шахси қатъиян манъ аст.

1.13. Хонанда дар тамоми давраи таҳсил дар муассисаи таҳсилоти умумӣ дорои танҳо як парвандаи шахсӣ буда, ҳангоми аз як муассисаи таҳсилоти умумӣ ба дигар муассисаи таҳсилоти умумӣ гузаштан онро бо худ мебарад.

**2. Тартиби қабул ба синфи 1 дар муассисаи
таҳсилоти умумӣ**

2.1. Ба синфи 1 кӯдак тибқи талаботи Низомномаи намунавии муассисаи таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул карда мешавад.

2.2. Тамоми кӯдакони синну соли мактабӣ новобаста аз сатҳи омодагӣ ба синфи 1

қабул карда мешаванд. (Хулосаи комиссияи тиббӣ-равонӣ-педагогӣ хусусияти тавсиявӣ дошта, моҳи сентябр суҳбати омӯзгор бо кӯдак бо мақсади банақшагирии кори таълиму тарбия бо ҳар як кӯдак гузаронида мешавад).

2.3. Падару модар (шахсони онҳоро ивазкунанда) барои қабул ба синфи 1 чунин ҳуҷҷатҳоро пешниҳод менамоянд:

- аризаи падару модар (шахсони онҳоро ивазкунанда);
- шаҳодатнома дар бораи таваллуд (нусхаи асл);
- маълумотномаи тиббӣ дар бораи вазъи саломатии кӯдак;
- маълумотнома аз ҷойи зист:
- ду дона сурати 3x4.

2.4. Дар бораи қабули кӯдакон ба синфи як на дертар аз 30 август фармоиши директори муассисаи таҳсилоти умумӣ ба тасвиб расонида мешавад.

3.Тартиби қабул ба зинаи дуюми таҳсилоти умумӣ (синфҳои 5-9) дар муассисаи таҳсилоти умумӣ

3.1.Дар зинаи таҳсилоти умумии асосӣ тамоми хонандагоне, ки барномаҳои таълимии зинаи таҳсилоти ибтидоиро аз худ кардаанд, таҳсилро идома медиҳанд.

3.2.Барои гузаштан ба зинаи таҳсилоти умумии асосӣ аризаи падару модар (шахсони онҳоро ивазкунанда)-и хонандае, ки зинаи таҳсилоти ибтидоиро хатм намудааст, талаб карда намешавад.

3.3. Қабул ба зинаи таҳсилоти умумии асосӣ тавассути фармоиши директори муассисаи таҳсилоти умумӣ дар хусуси гузариши хонандагон ба зинаи таҳсилоти умумии асосӣ амалӣ карда мешавад.

4. Тартиби қабул ба зинаи сеюми таҳсилоти умумӣ (синфҳои 10 -11) дар муассисаи таҳсилоти умумӣ

4.1.Ба зинаи таҳсилоти миёнаи умумӣ хонандагоне, ки барномаҳои таълимии зинаи таҳсилоти умумии асосиро аз худ кардаанд ва соҳиби аттестат дар бораи таҳсилоти умумии асосӣ гардидаанд, мувофиқи хоҳиш ва қобилияту . завқашон қабул карда мешаванд.

4.2.Дар сурати иваз шудани ҷойи истиқомат ва ё бо сабабҳои дигари узрнок, ба муассисаи таҳсилоти умумии дигар гузаштани хонанда қабул дар ҳамаи зинаҳои таҳсилоти умумӣ бо пешниҳоди аризаи падару модари хонанда (шахсони онҳоро ивазкунанда) амалӣ карда мешавад.

4.3. Ба аризаи падару модар (шахсони онҳоро ивазкунанда) чунин ҳуҷҷатҳо замима карда мешаванд;

- аттестат дар бораи хатми муассисаи таҳсилоти асосӣ;
- парвандаи шахсии хонанда;
- маълумотномаи тиббӣ.

4.4.Қабул ба зинаи таҳсилоти миёнаи умумӣ тавассути фармоиши директори муассисаи таҳсилоти умумӣ дар хусуси гузариш ва ё қабули хонандагон ба зинаи таҳсилоти миёнаи умумӣ амалӣ карда мешавад.

5. Тартиби хориҷ кардани хонандагони муассисаи таҳсилоти умумӣ

5.1. Хонандагон бо сабабҳои зерин метавонанд аз муассисаи таҳсилоти умумӣ хориҷ карда шаванд:

- бо иваз намудани муассисаи таҳсилоти умумӣ;
- бо иваз намудани ҷойи зист;
- бо вазъи саломатӣ;
- бо расидан ба синну соли ниҳони таҳсил дар муассисаи таҳсилоти умумӣ бо гирифтани таҳсилоти умумии асосӣ;
- бо хатми муассисаи таҳсилоти асосӣ ва умумӣ бо гирифтани ҳуҷҷати намунаи давлатӣ;
- бо қарори Шӯрои педагогӣ дар мувофиқа бо мақомоти маҳаллии идоракунии маориф барои мунтазам дағалона вайрон намудани тартиботи дохилимактабӣ ва. риоя накардани Оинномаи муассисаи таҳсилоти умумӣ (агар хонанда ба сини 16 расида бошад).

5.2. Қарори мазкур нисбат ба кӯдакони ятиму бепарастор дар мувофиқа бо мақомоти

дахлдори давлатӣ қабул карда мешавад.

5.3. Хонандагон, ки бо пешниҳоди мақомоти ҳифзи ҳуқуқ (милитсия, суд, прокуратура) даст ба ҷиноят задаанд, барои идомаи таҳсил ба муассисаҳои таълимии махсус барои хонандагони душвортарбия гузаронида мешаванд;

5.4. Хориҷ намудани хонанда аз муассисаи таҳсилоти умумӣ он вақт сурат мегирад, ки агар чораҳои характери тарбиявирош натиҷа надихад ва дар муассисаи таҳсилоти умумӣ қарор доштани хонанда ба дигарон таъсири манфӣ расонад, ҳуқуқи онҳо ва кормандони муассисаи таҳсилоти умумиро поймол намояд.

5.5. Муассисаи таҳсилоти умумӣ вазифадор аст, ки ғавран падару модар (шахсони онҳоро ивазкунанда) ва мақомоти дахлдори давлатиро дар хусуси аз муассисаи таҳсилоти умумӣ хориҷ шудани хонанда огоҳ намуда, бо қарори Шӯрои педагогӣ онҳоро шинос намояд.

4. Тартиби ҳаллу ҷалс намудани низоъҳои, ки ҳангоми қабул, гузариш ва хориҷ намудани хонандаи муассисаи таҳсилоти умумӣ рӯй медиҳанд

4.1. Дар сурати рад намудани хоҳиши падару модар (шахсони онҳоро ивазкунанда) ҷиҳати ба муассисаи таҳсилоти умумӣ қабул шудан, гузариш аз як муассисаи таҳсилоти умумӣ ба дигараш, инчунин хориҷ намудани хонанда, падару модар (шахсони онҳоро ивазкунанда) ҳуқуқ доранд бо аризаи хаттӣ ба мақомоти дахлдори соҳаи маориф муроҷиат намоянд.